

Bilaga 2. Indikatorer för mål och delmål

I uppdraget har det ingått att föreslå indikatorer för uppföljning av målen och delmålen, och att beakta samhälleliga förutsättningar för en hållbar och hälsosam livsmedelskonsumtion vid utformningen av dem.

De nationella mål som föreslås tydliggör vad vi behöver uppnå för en hållbar och hälsosam livsmedelskonsumtion, det vill säga varför en förändring i livsmedelskonsumtionen behövs.

Mål 1: Livsmedelskonsumtionen har bidragit till en bättre och mer jämlik hälsa. För identifierade indikatorer att följa upp detta mål, se tabell 1-19.

Mål 2: Livsmedelskonsumtionens negativa påverkan på klimat, biologisk mångfald och ekosystem har minskat och den positiva påverkan på biologisk mångfald och ekosystem har ökat. För identifierade indikatorer att följa upp detta mål, se tabell 20-35.

Delmålen beskriver de förändringar, på befolkningsnivå, i dagens konsumtion som är viktigast för att den ska bli mer hållbar och hälsosam. Även om vissa grupper i befolkningen behöver göra större förändringar än andra så gäller förändringarna såväl barn, unga som vuxna.

Delmål 1: Konsumtionen av baljväxter, grönsaker, rotfrukter, frukt och bär har ökat med 50 procent till år 2035 jämfört med år 2021. För identifierade indikatorer att följa upp detta delmål, se tabell 36-46.

Delmål 2: Konsumtionen av fullkorn har ökat med 100 procent år 2035 jämfört med år 2010. För identifierade indikatorer att följa upp detta delmål, se tabell 47-54.

Delmål 3: Konsumtionen av fisk och skaldjur har ökat med 20 procent till år 2035 jämfört med år 2019. För identifierade indikatorer att följa upp detta delmål, se tabell 55-63.

Delmål 4: Konsumtionen av energitäta och/eller näringsfattiga livsmedel har minskat med 50 procent till år 2035 jämfört med år 2021. För identifierade indikatorer att följa upp detta delmål, se tabell 64-76.

Delmål 5: Konsumtionen av kött har minskat med 30 procent till år 2035 jämfört med år 2021. För identifierade indikatorer att följa upp detta delmål, se tabell 77-84.

Delmål 6: Konsumtionen av salt har minskat med 20 procent till år 2035 jämfört med år 2018. För identifierade indikatorer att följa upp detta delmål, se tabell 85-89.

Indikatorer för att följa målet - Livsmedelskonsumtionen har bidragit till en bättre och mer jämlik hälsa i befolkningen

Tabell 1. Beskrivning av indikator diabetes typ 2 hos vuxna

Område	Beskrivningar
Definition	Andelen med självrapporterade besvär av diabetes typ 2
Riktning	Minska
Källa	Hälsa på lika villkor och frågan om individen upplever besvär från diabetes, samt diabetestyp, 16 år och äldre.
Status	Interimistiskt utfall i avvaktan på utveckling av indikator. Oklart om den i dagsläget går att bryta ned på kommunal nivå.
Motivering	Generellt hälsosamt kostmönster (högt intag av kost med högt innehåll av mikronäringsämnen, omättat fett och fiber samt lågt intag av mättat fett, tillsatt socker och salt) minskar risken.

Tabell 2: Beskrivning av indikator tjock- och ändtarmscancer hos vuxna

Område	Beskrivningar
Definition	Antal insjuknande per 100 000 invånare 30 år och äldre
Riktning	Minska
Källa	Patientregistret
Status	Utvecklingsindikator
Motivering	Fullkorn minskar risken. Frukt, grönsaker och baljväxter minskar risken. Rött kött och processat kött ökar risken. Alkohol ökar risken. Generellt hälsosamt kostmönster minskar risken. För cancer sammantaget är risken för insjuknande ungefär lika stor i olika socioekonomiska grupper, men bland personer födda i Sverige och övriga Norden är risken större än bland personer födda utanför Europa.

Tabell 3: Beskrivning av indikator hjärtinfarkt hos vuxna

Område	Beskrivningar
Definition	Antal insjuknande (första gången efter sju infarktfria år) per 100 000 invånare 15 år och äldre
Riktning	Minska

Källa	Patientregistret
Status	Folkhälsopolitiska målet S3.3
Motivering	Sötsaker och livsmedel med högt innehåll av socker ökar risken. Fullkorn minskar risken. Frukt och grönsaker minskar risken. Nötter och frön minskar risken. Fisk minskar risken. Generellt hälsosamt kostmönster minskar risken. Risken att insjukna i hjärtinfarkt är större bland män än bland kvinnor. Risken är något större bland kortutbildade än bland de med lång utbildning, även med hänsyn taget till den olika åldersfördelningen i grupperna.

Tabell 4: Beskrivning av indikator övervikt och fetma hos vuxna

Område	Beskrivningar
Definition	Andelen med självrapporterad BMI 25 eller högre och BMI 30 eller högre
Riktning	Minska
Källa	I undersökningen Hälsa på lika villkor ställs frågan till individen om deras längd och vikt, 16 år och äldre.
Status	Officiell statistik. Agenda 2030 SDG 2.2.3(N). Folkhälsopolitiska målet S9.1
Motivering	Högt intag av sockersötad dryck ökar risken, Sötsaker och livsmedel med högt innehåll av socker ökar risken. Generellt hälsosamt kostmönster minskar risken. Övervikt och fetma ökar risken för bl a typ 2-diabetes, högt blodtryck, hjärt-kärlsjukdom, samt flera cancerformer. Fetma är vanligare bland personer med låg socioekonomisk position än bland personer med hög socioekonomisk position.

Tabell 5: Beskrivning av indikator övervikt och fetma hos gravida

Område	Beskrivningar
Definition	Andelen med BMI 25 eller högre och BMI 30 eller högre vid inskrivningen i mödrahälsovården
Riktning	Minska
Källa	Medicinska födelseregistret
Status	Utvecklingsindikator. Bortfallet varierar mellan regioner, men har minskat över tid.

Motivering	Högt intag av sockersötad dryck ökar risken. Sötsaker och livsmedel med högt innehåll av socker ökar risken. Generellt hälsosamt kostmönster minskar risken. Övervikt och fetma under graviditeten innebär förutom en risk för den egna hälsan, även en ökad risk för graviditets- och förlossningskomplikationer och påverkan på barnets viktutveckling. Se även övervikt och fetma hos vuxna.
------------	---

Tabell 6: Beskrivning av indikator högt blodtryck hos vuxna

Område	Beskrivningar
Definition	Andelen med självrapporterade besvär av högt blodtryck
Riktning	Minska
Källa	I Hälsa på lika villkor och frågan om individen upplever besvär från högt blodtryck. 16 år och äldre.
Status	Interimistiskt utfall i avvaktan på utveckling av indikator. EU kommer att utreda frågan. Oklart i dagsläget om den går att bryta ned på kommunal nivå. Folkhälsopolitiska målet S9.3UI
Motivering	Hög konsumtion av salt ökar risken. Övervikt och fetma ökar risken. Generellt hälsosamt kostmönster minskar risken. Högt blodtryck ökar risken för hjärt-kärlsjukdom.

Tabell 7: Beskrivning av indikator högt kolesterol hos vuxna

Område	Beskrivningar
Definition	Andelen vuxna med uttag av kolesterolsänkande läkemedel
Riktning	Minska
Källa	Socialstyrelsen, läkemedelsregistret
Status	Utvecklingsindikator
Motivering	Omättat fett och lösliga fiber minskar risken medan transfett och mättat fett ökar risken. Det är LDL-kolesterol som kan öka risken för hjärt-kärlsjukdom.

Tabell 8: Beskrivning av indikator tandhälsa hos vuxna

Område	Beskrivningar
Definition	Andelen kariesfria vuxna 24 år och äldre
Riktning	Öka

Källa	Socialstyrelsens tandhälsoregister
Status	Indikator (O16). Förekomst av kariessjukdom hos personer 24 år och äldre. Nationella riktlinjer för tandvård. Socialstyrelsen. Oklart i dagsläget om den går att bryta ned på kommunal nivå. Folkhälsopolitiska målet S8.3
Motivering	Högt intag av sockersötad dryck ökar risken. Sötsaker och livsmedel med högt innehåll av socker ökar risken. Munhälsa eller oral hälsa speglar ofta det allmänna hälsotillståndet. Dålig tandhälsa har även kopplats till olika sjukdomar, däribland diabetes och hjärt-kärlsjukdom. Personer med högre socioekonomiska status uppger oftare att de har bättre tandhälsa än personer med låg socioekonomisk status och personer med kort utbildning avstår i högre grad tandvård av ekonomiska skäl trots behov än personer med lång utbildning.

Tabell 9: Beskrivning av indikator psykiskt välbefinnande hos vuxna

Område	Beskrivningar
Definition	Andelen personer som uppger gott eller mycket gott psykiskt välbefinnande.
Riktning	Öka
Källa	Hälsa på lika villkor och sju frågor om hur man upplevt sin situation under de senaste två veckorna (Instrumentet Short Warwick Edinburgh Mental Wellbeing scale, SWEMWBS), 16-år och äldre.
Status	Folkhälsopolitiska målet S2.1
Motivering	Generellt hälsosamt kostmönster ökar chansen. Frukt, grönsaker och fisk ökar chansen. Högt intag av sockersötad dryck minskar chansen. Psykiskt välbefinnande är en resurs för att ha goda sociala relationer, utveckla sin inre potential och kunna bemästra livets olika svårigheter. Bland personer med kort utbildning ses en lägre andel med psykiskt välbefinnande än bland personer med lång utbildning.

Tabell 10: Beskrivning av indikator undernäring hos äldre

Område	Beskrivningar
Definition	-
Riktning	Minska
Källa	-

Status	Utvecklingsindikator. Agenda 2030 2.2.7 (N). Platshållare för nationell indikator. Ansvarig: Folkhälsomyndigheten
Motivering	Enligt kvalitetsregistret Senior alert är cirka 60 procent av äldre med vård- och omsorgsbehov i risk för undernäring. Undernäring ökar risken för försämrad sårhäkning och infektioner. Undernäring kan också ge en minskad muskelmassa vilket ökar risken för fallskador och funktionsnedsättningar. Även kognitioner och den psykiska hälsan kan försämrans.

Tabell 11: Beskrivning av indikator anemi hos fertila kvinnor

Område	Beskrivningar
Definition	Andelen kvinnor 15–49 år med anemi efter graviditetsstatus
Riktning	Minska
Källa	-
Status	Utvecklingsindikator. Agenda 2030 2.2.3. Ansvarig: Socialstyrelsen
Motivering	Animaliska produkter är rika på järn och en övergång till mer växtbaserad mat kan påverka blodvärdet/järnstatus särskilt hos unga kvinnor och gravida.

Tabell 12: Beskrivning av indikator övervikt och fetma hos förskolebarn

Område	Beskrivningar
Definition	Andelen barn 1,5 och 4 år med BMI 25 eller högre och BMI 30 eller högre
Riktning	Minska
Källa	Längd och vikt mäts i Barnhälsovården
Status	Utvecklingsindikator. Agenda 2030 2.2.5(N) Platshållare för nationell indikator om övervikt eller fetma hos barn och äldre. Ansvarig: Socialstyrelsen
Motivering	Högt intag av sockersötad dryck ökar risken. Sötsaker och livsmedel med högt innehåll av socker ökar risken. Generellt hälsosamt kostmönster minskar risken. Barnfetma ökar till exempel risken för andningssvårigheter, insulinresistens, högt blodtryck, frakturer, social stigmatisering och nedsatt livskvalitet.

Tabell 13: Beskrivning av indikator övervikt och fetma hos yngre skolbarn

Område	Beskrivningar
--------	---------------

Definition	Andelen barn 6–9 år med BMI 25 eller högre och BMI 30 eller högre
Riktning	Minska
Källa	Childhood obesity surveillance initiative, COSI, samlas data in från Elevhälsans mätningar av längd och vikt var 3:e år.
Status	Interimistiskt utfall i avvaktan på utveckling av indikatorer inom Nationellt hälsoprogram för barn och unga. Uppgifter på utbildningsnivå hos föräldrar finns inte tillgängligt. Agenda 2030 2.2.5(N). Platshållare för nationell indikator om övervikt eller fetma hos barn och äldre. Ansvarig: Folkhälsomyndigheten
Motivering	Högt intag av sockersötad dryck ökar risken. Sötsaker och livsmedel med högt innehåll av socker ökar risken. Generellt hälsosamt kostmönster minskar risken. Barnfetma ökar till exempel risken för andningssvårigheter, insulinresistens, högt blodtryck, frakturer, social stigmatisering och nedsatt livskvalitet

Tabell 14: Beskrivning av indikator övervikt och fetma hos äldre skolbarn

Område	Beskrivningar
Definition	Andelen barn 11, 13 och 15 år med självrapporterad BMI 25 eller högre och BMI 30 eller högre
Riktning	Minska
Källa	Skolbarns hälsovanor, HBSC ställs frågor om längd och vikt var 4:e år.
Status	Interimistiskt utfall i avvaktan på utveckling av indikatorer inom Nationellt hälsoprogram för barn och unga. Uppgifter på kommunal- och utbildningsnivå hos föräldrar finns inte tillgängligt. Barnen anger föräldrarnas socioekonomi utifrån family affluence scale. Folkhälsopolitiska målet S9.2. Agenda 2030 2.2.5(N). Platshållare för nationell indikator om övervikt eller fetma hos barn och äldre. Ansvarig: Folkhälsomyndigheten
Motivering	Högt intag av sockersötad dryck ökar risken. Sötsaker och livsmedel med högt innehåll av socker ökar risken. Generellt hälsosamt kostmönster minskar risken. Barnfetma ökar till exempel risken för andningssvårigheter, insulinresistens, högt blodtryck, frakturer, social stigmatisering och nedsatt livskvalitet

Tabell 15: Beskrivning av indikator övervikt och fetma hos unga

Område	Beskrivningar
Definition	Andelen unga 16–20 år med BMI 25 eller högre och BMI 30 eller högre

Riktning	Minska
Källa	-
Status	Utvecklingsindikator. Agenda 2030 2.2.5(N). Platshållare för nationell indikator om övervikt eller fetma hos barn och äldre. Ansvarig: Folkhälsomyndigheten
Motivering	Högt intag av sockersötad dryck ökar risken. Sötsaker och livsmedel med högt innehåll av socker ökar risken. Generellt hälsosamt kostmönster minskar risken. Se även övervikt och fetma hos vuxna.

Tabell 16: Beskrivning av indikator diabetes typ 2 hos barn

Område	Beskrivningar
Definition	Andelen barn som insjuknar i diabetes typ 2
Riktning	Minska
Källa	-
Status	Utvecklingsindikator
Motivering	Generellt hälsosamt kostmönster (högt intag av kost med högt innehåll av mikronäringsämnen, omättat fett och fiber samt lågt intag av mättat fett, tillsatt socker och salt) minskar risken.

Tabell 17: Beskrivning av indikator tandhälsa hos barn

Område	Beskrivningar
Definition	Andelen kariesfria barn och unga
Riktning	Öka
Källa	Socialstyrelsen skickar enkät till huvudmannaområden för tandvård. Data samlas in för åldersgruppen 3, 6, 12, 19 och 23 år från tandvårdens dokumentation.
Status	Interimistiskt utfall i avvaktan på utveckling av indikatorer inom Nationellt hälsoprogram för barn och unga. Indikator (O15). Förekomst av kariessjukdom hos barn och unga vuxna. Nationella riktlinjer för tandvård. Socialstyrelsen. Går inte att bryta ned på utbildnings- eller kommunal nivå. Folkhälsopolitiska målet S8.1, S8.2
Motivering	Högt intag av sockersötad dryck ökar risken. Sötsaker och livsmedel med högt innehåll av socker ökar risken.

Tabell 18: Beskrivning av indikator livstillfredsställelse hos barn

Område	Beskrivningar
Definition	Andelen barn 11, 13 och 15 år som rapporterar hög tillfredsställelse
Riktning	Öka
Källa	Skolbarns hälsovanor, HBSC ställs frågan: Om du tänker på ditt liv just nu, var tycker du att du står? Svaren kodas så att 0-5 är låg tillfredsställelse och 6-10 är hög tillfredsställelse utifrån Cantrills stege.
Status	Interimistiskt utfall i avvaktan på utveckling av indikatorer inom Nationellt hälsoprogram för barn och unga. Data finns inte på kommunal nivå eller för föräldrars utbildningsnivå. Barnen anger föräldrarnas socioekonomi utifrån family affluence scale. Folkhälsopolitiska målet S2.2
Motivering	Frukt och grönsaker verkar öka chansen. Sockersötad dryck minskar chansen. Varierad och hälsosamt kostmönster verkar öka chansen.

Tabell 19: Beskrivning av indikator förstoppning hos barn

Område	Beskrivningar
Definition	Andelen barn med uttag av läkemedel mot förstoppning
Riktning	Minska
Källa	Socialstyrelsen, läkemedelsregistret
Status	Utvecklingsindikator
Motivering	Förstoppning hos barn uppstår ofta på grund av deras rutiner och matvanor. Fibrer och fullkorn och tillräckligt med vatten minskar risken.

Indikatorer för att följa målet - Livsmedelskonsumtionens negativa påverkan på klimat, biologisk mångfald och ekosystem har minskat och den positiva påverkan på biologisk mångfald och ekosystem har ökat.

Tabell 20: Beskrivning av indikator livsmedelsförluster

Område	Beskrivningar
Definition	Andelen av livsmedelsproduktionen som når butik och konsument
Riktning	Minska
Källa	Jordbruksverket
Status	Uppföljningen startades 2021, men resultat har ej kommit ännu. Etappmål till 2025 – En ökad andel av livsmedelsproduktionen ska nå butik och konsument år 2025
Motivering	Minskad miljöpåverkan genom resurseffektivitet

Tabell 21: Beskrivning av indikator matsvinn i mängd livsmedelsavfall

Område	Beskrivningar
Definition	Det sammantagna livsmedelsavfallet i viktprocent per capita.
Riktning	Minska
Källa	Naturvårdsverket
Status	Vart annat år. Officiell statistik Etappmål till 2025 – Matsvinnet ska minska så att det sammantagna livsmedelsavfallet minskar med minst 20 viktprocent per capita från 2020 till 2025
Motivering	Minskad miljöpåverkan genom resurseffektivitet.

Tabell 22: Beskrivning av indikator tillgänglig energi för befolkningen

Område	Beskrivningar
Definition	Tillgänglig energi för befolkningen, per capita. Baseras på Jordbruksverkets direktkonsumtion, producerad mat justerad för import och export
Riktning	Minska

Källa	Jordbruksverket. Livsmedelsverket gör vissa beräkningar
Status	Informationen tas fram årligen med 1-2 års eftersläpning
Motivering	Mängden mat mätt i energi är betydligt högre än vad befolkningen behöver. Leder till övervikt och fetma samt att mat inte tas tillvara utan slängs. Överkonsumtion medför en onödig miljöpåverkan.

Tabell 23: Beskrivning av indikator andelen mat som produceras och förädlas i Sverige

Område	Beskrivningar
Definition	Andelen av totalkonsumtionen som produceras i Sverige.
Riktning	Öka
Källa	Jordbruksverket
Status	Officiell statistik. Årligen Kan ev. behöva förfinas
Motivering	Svensk matproduktion ligger bra till jämfört med snittet utifrån flera parametrar. Svensk produktion gynnar även ett rikt odlingslandskap och ett rikt växt- och djurliv i Sverige. Kopplar till generationsmålet och målet om rikt odlingslandskap.

Tabell 24: Beskrivning av indikator resthalter av växtskyddsmedel i livsmedel

Område	Beskrivningar
Definition	Andelen prov som överskrider EU:s gränsvärden för växtskyddsmedel i livsmedel
Riktning	Minska
Källa	Livsmedelsverket
Status	Årligen officiell statistik
Motivering	Kontroll av resthalter av växtskyddsmedel i livsmedel sker årligen och visar på hur stor andel av prov som överskrider gränsvärden det ger en indirekt koppling till användningen av växtskyddsmedel

Tabell 25: Beskrivning av indikator konsumtionens fotavtryck av växtskyddsmedel

Område	Beskrivningar
Definition	Riskindex per livsmedelskategori per svensk konsumtion

Riktning	Minska
Källa	-
Status	Utvecklingsindikator
Motivering	Behov av att kunna mäta olika livsmedelskategoriers fotavtryck av växtskyddsmedel, även om livsmedlet inte innehåller resthalter som överskrider gränsvärdena så kan användningen och miljöpåverkan av växtskyddsmedel för dessa livsmedel vara stor.

Tabell 26: Beskrivning av indikator andelen miljömärkta livsmedel (egenmärkning)

Område	Beskrivningar
Definition	Andelen miljömärkta livsmedel som är egenmärkta av totala livsmedelsmängden som säljs
Riktning	Öka
Källa	-
Status	Utvecklingsindikator
Motivering	Samma argument som för tredjepartscertifiering, men med skillnaden att företag och branscher också har egna märkningar där ingen tredje part är involverad. En tredjepart är oberoende från den som säljer eller tillverkar varan, men innebär ofta en ökad kostnad för producenten. Egna märkningar kan också uppfylla krav på ett visst antal åtgärder i produktionen för minskad miljöpåverkan.

Tabell 27: Beskrivning av indikator andelen miljöcertifierade livsmedel (tredjepart)

Område	Beskrivningar
Definition	Andelen miljöcertifierade livsmedel (tredjepartscertifiering) av total mängd försålda livsmedel fördelat på svenska och importerade livsmedel
Riktning	Öka
Källa	-
Status	Utvecklingsindikator
Motivering	Det finns certifieringar som ger lägre miljöpåverkan för en eller flera olika parametrar. Ett sätt att följa miljöpåverkan, och som följer kvalitet inom en livsmedelskategori, är att följa konsumtionen av dessa certifierade livsmedel. En tredjeparts certifiering är oberoende från den som säljer eller tillverkar varan. Statistik för detta skulle behöva tas fram. Metod och omfattning behöver utvecklas.

Tabell 28: Beskrivning av indikator andelen miljökriterier i offentlig upphandling av livsmedel

Område	Beskrivningar
Definition	Andelen offentliga livsmedelsinköp av totala livsmedelsinköpen som följer Upphandlingsmyndighetens miljökriterier
Riktning	Öka
Källa	-
Status	Utvecklingsindikator
Motivering	Visar på utveckling för både målet och insatsområde. Större möjlighet för styrning än inom privat sektor. Kriterierna finns hos UHM, men det saknas sammanställningar av hur de används. För att den offentliga sektorn ska kunna gå före behövs statistik och uppföljning.

Tabell 29: Beskrivning av indikator markanvändning som ger förlust av biologisk mångfald

Område	Beskrivningar
Definition	-
Riktning	Minska
Källa	-
Status	Utvecklingsindikator
Motivering	Stor miljöpåverkan globalt från produktion av specifika livsmedel, såsom palmolja, soja, visst kött, tigerräkor. Att mäta den biologiska mångfalden är svårt och det finns olika försök att ta fram indikatorer, men inget som är färdigt för användning utan vidareutveckling.

Tabell 30: Beskrivning av indikator areal betesmark

Område	Beskrivningar
Definition	Totala arealen betesmark där bl.a. följande ingår: betesmark, slåtteräng, skogsbete, fåbodbete, albvarbete, mosaikbetesmark.
Riktning	Öka
Källa	Jordbruksverket
Status	Officiell statistik

Motivering	Areal betesmark ger en tydlig koppling till biologisk mångfald och betande djur vilket är en viktig faktor för att nå målet ett rikt odlingslandskap och ökad biologisk mångfald. Begränsad till svensk areal.
------------	--

Tabell 31: Beskrivning av indikator konsumtionsbaserade växthusgasutsläpp av alla livsmedel

Område	Beskrivningar
Definition	Konsumtionsbaserade utsläpp av växthusgaser i Sverige och andra länder, alla livsmedel (miljoner ton CO ₂ - ekvivalenter per år). Tredjepartscertifiering
Riktning	Minska
Källa	Naturvårdsverket
Status	Årligen, Officiel statistik
Motivering	Befintlig statistik som visar utveckling för de samlade utsläppen av växthusgaser från svensk livsmedelskonsumtion, samt fördelning inhemskt vs import. Visar även utsläpp från livsmedelskonsumtion i relation till andra konsumtionsområden såsom transporter, boende och investeringar.

Tabell 32: Beskrivning av indikator andelen klimatcertifierade livsmedel (tredjepart)

Område	Beskrivningar
Definition	Tredjepartscertifiering. Andelen klimatcertifierade livsmedel av total mängd som säljs. Privat- respektive offentlig konsumtion.
Riktning	Öka
Källa	-
Status	Utvecklingsindikator
Motivering	Det finns certifieringar som ger lägre klimatpåverkan. Ett sätt att följa klimatpåverkan, och som följer kvalitet inom en livsmedelskategori, är att följa konsumtionen av dessa certifierade livsmedel. En tredjepart är oberoende från den som säljer eller tillverkar varan. Statistik för detta skulle behöva tas fram. Metod och omfattning behöver utvecklas.

Tabell 33: Beskrivning av indikator andelen klimatmärkta livsmedel (egenmärkning)

Område	Beskrivningar
Definition	Egen märkning. Andelen klimatmärkta livsmedel av total mängd som säljs

Riktning	Öka
Källa	-
Status	Utvecklingsindikator
Motivering	Samma argument som för andelen klimatcertifierade livsmedel från tredjepart, men med skillnaden att företag och branscher också har egna märkningar där ingen tredje part är involverad. En tredjeparts certifiering är oberoende från den som säljer eller tillverkar varan, men innebär ofta en ökad kostnad för producenten. Egna märkningar kan också uppfylla krav på ett visst antal åtgärder i produktionen för minskad klimatpåverkan.

Tabell 34: Beskrivning av indikator växthusgasutsläpp från olika livsmedelskategorier

Område	Beskrivningar
Definition	Växthusgasutsläpp från livsmedel, totalt och fördelat på livsmedelskategorier (ton CO ₂ - ekvivalenter per år)
Riktning	Minska
Källa	RISE
Status	Oregelbunden. Ej officiell statistik
Motivering	Kopplar direkt till målet. Viktigt att få statistik över utvecklingen för olika livsmedelskategorier. Idag finns endast officiell statistik över den totala mängden. Ger också större möjlighet att följa upp olika insatser.

Tabell 35: Beskrivning av indikator växthusgasutsläpp från offentliga livsmedelsinköp

Område	Beskrivningar
Definition	Växthusgasutsläpp från offentliga livsmedelsinköp, fördelat mellan kommuner, regioner, statliga myndigheter och kommunala bolag (ton CO ₂ - ekvivalenter per år)
Riktning	Minska
Källa	Upphandlingsmyndigheten och/eller MATtanken
Status	Utvecklingsindikator
Motivering	Visar på utveckling för både målet och insatsområde. Större möjlighet för styrning än inom privat sektor.

Indikatorer för att följa delmålet - Konsumtionen av baljväxter, grönsaker, rotfrukter, frukt och bär har ökat med 50 procent till år 2035 jämfört med år 2021

Tabell 36. Beskrivning av indikator totalkonsumtion av baljväxter

Område	Beskrivningar
Definition	Den totala åtgången av baljväxter för humankonsumtion, kilo per person och år.
Riktning	Öka
Källa	-
Status	Utvecklingsindikator
Motivering	Konsumtion av baljväxter är inte inkluderad i Jordbruksverkets nationella statistik. Delmålet handlar delvis om att särskilt öka konsumtionen av baljväxter.

Tabell 37. Beskrivning av indikator totalkonsumtion av grönsaker och frukt

Område	Beskrivningar
Definition	Summan av Köksväxter, färska och frysta, Köksväxter beredda, Frukter och bär, färska och frysta, Frukter och bär, beredda (ej potatis), kilo per person och år.
Riktning	Öka
Källa	Jordbruksverkets officiella statistik. Med totalkonsumtion avses den totala åtgången av olika råvaror för humankonsumtion. (kilo per person och år).
Status	Redovisas varje år med 1–2 års eftersläpning.
Motivering	Konsumtionen av grönsaker, rotfrukter, frukt och bär följs upp på nationell nivå för att följa framfarten mot målet. Denna indikator ger en indikation på om befolkningens totala konsumtion av dessa livsmedel förändras enligt delmålet, men ger ingen information om hur konsumtionen är fördelad i befolkningen.

Tabell 38. Beskrivning av indikator direktkonsumtion av grova grönsaker

Område	Beskrivningar
--------	---------------

Definition	Summan av Morötter; Övriga rotfrukter; Lök; Purjolök; Blomkål; Vitkål, rödkål, brysselkål, grönkål, broccoli och salladskål (ej potatis), kilo per person och år
Riktning	Öka
Källa	Jordbruksverkets officiella statistik. Med direktkonsumtion avses de totala leveranserna av livsmedel från producenter till privathushåll och storkök samt producenternas hemmaförbrukning
Status	Redovisas varje år med 1–2 års eftersläpning.
Motivering	Delmålet handlar delvis om att särskilt öka konsumtionen av grova grönsaker (grönsaker med högre fiberinnehåll och lägre vattenhalt än salladsgrönsaker) som rotfrukter, kål och lök eftersom detta är önskvärt ur hälso- och miljösynpunkt.

Tabell 39. Beskrivning av indikator äter inte grönsaker, baljväxter och rotfrukter varje dag, vuxna

Område	Beskrivningar
Definition	Andel (procent) som inte äter Grönsaker, baljväxter och rotfrukter varje dag enligt svar på en frekvensfråga.
Riktning	Minska
Källa	Hälsa på lika villkor, Folkhälsomyndigheten
Status	Vart annat år
Motivering	Denna indikator möjliggör att följa skillnader i hur ofta grönsaker, baljväxter och rotfrukter konsumeras mellan olika samhällsgrupper och att följa de som äter sämst och därmed har störst vinst av att öka sin konsumtion.

Tabell 40. Beskrivning av indikator äter inte frukt och bär varje dag, vuxna

Område	Beskrivningar
Definition	Andel (procent) som inte äter frukt och bär varje dag enligt svar på en frekvensfråga.
Riktning	Minska
Källa	Hälsa på lika villkor, Folkhälsomyndigheten
Status	Vart annat år

Motivering	Denna indikator möjliggör att följa skillnader i hur ofta frukt och bär konsumeras mellan olika samhällsgrupper och att följa de som äter sämst och därmed har störst vinst av att öka sin konsumtion.
------------	--

Tabell 41. Beskrivning av indikator andel vuxna som äter lite grönsaker, baljväxter, frukt och bär per dag, vuxna

Område	Beskrivningar
Definition	Andel av vuxna som äter mindre än 250 g respektive 500 g grönsaker, baljväxter, frukt och bär per dag.
Riktning	Minska
Källa	Matvaneundersökningar Riksmaten, Livsmedelsverket
Status	Finns för vuxna från 2010–11.
Motivering	Denna indikator ger detaljer om mängd grönsaker, rotfrukter, baljväxter, frukt och bär som konsumeras uppdelat på olika grupper i den vuxna befolkningen, vilket möjliggör att identifiera vilka behöver förändra sin konsumtion mest. Indikatorn kan både bidra till att följa upp medelkonsumtionen i hela befolkningen och huruvida konsumtionen av dessa livsmedel blir mer jämlik eller ej.

Tabell 42. Beskrivning av indikator äter inte grönsaker dagligen, barn

Område	Beskrivningar
Definition	Andelen (procent) skolbarn som inte äter grönsaker varje dag enligt frekvensfråga
Riktning	Minska
Källa	Skolbarns hälsovanor (HBSC, WHO)
Status	Vart fjärde år
Motivering	Denna indikator möjliggör att följa skillnader i hur ofta grönsaker konsumeras mellan olika samhällsgrupper och att följa de som äter sämst och därmed har störst vinst av att öka sin konsumtion.

Tabell 43. Beskrivning av indikator äter inte frukt dagligen, barn

Område	Beskrivningar
Definition	Andelen (procent) skolbarn som inte äter frukt varje dag enligt frekvensfråga
Riktning	Minska

Källa	Skolbarns hälsovanor (HBSC, WHO)
Status	Vart fjärde år
Motivering	Denna indikator möjliggör att följa skillnader i hur ofta frukt konsumeras mellan olika samhällsgrupper och att följa de som äter sämst och därmed har störst vinst av att öka sin konsumtion.

Tabell 44. Beskrivning av indikator andel barn som äter lite grönsaker, baljväxter, frukt och bär per dag, barn

Område	Beskrivningar
Definition	Andel barn som äter mindre än 250 g respektive mindre än 500 g grönsaker, baljväxter, frukt och bär per dag
Riktning	Minska
Källa	Matvaneundersökningar Riksmaten, Livsmedelsverket
Status	Finns för ungdomar från 2016–17, barn 2003.
Motivering	Denna indikator ger detaljer om mängd grönsaker, rotfrukter, baljväxter, frukt och bär som konsumeras uppdelat på olika grupper i den vuxna befolkningen, vilket möjliggör att identifiera vilka behöver förändra sin konsumtion mest. Indikatorn kan både bidra till att följa upp medelkonsumtionen i hela befolkningen och huruvida konsumtionen av dessa livsmedel blir mer jämlik eller ej.

Tabell 45. Beskrivning av indikator andelen grönsaker, rotfrukter, frukter och bär som är svenska

Område	Beskrivningar
Definition	Andel (procent) av totalkonsumtionen av grönsaker, frukt och bär som producerats i Sverige.
Riktning	Öka
Källa	-
Status	Utvecklingsindikator
Motivering	Delmålet handlar delvis om att öka andelen svenska grönsaker, rotfrukter, frukter och bär eftersom de ofta är mer hållbart producerade än produkter från vissa andra länder och för andra positiva effekter som att bidra till svensk företagsstruktur och robust livsmedelsförsörjning.

Tabell 46. Beskrivning av indikator andelen baljväxter som är svenska

Område	Beskrivningar
Definition	Andel (procent) av totalkonsumtionen av baljväxter som producerats i Sverige.
Riktning	Öka
Källa	-
Status	Utvecklingsindikator
Motivering	Delmålet handlar delvis om att öka andelen svenska baljväxter eftersom de ofta är mer hållbart producerade än produkter från vissa andra länder och för andra positiva effekter som att bidra till svensk företagsstruktur och robust livsmedelsförsörjning.

Indikatorer för att följa delmålet - Konsumtionen av fullkorn har ökat med 100 procent år 2035 jämfört med år 2010

Tabell 47. Beskrivning av indikator totalkonsumtion av spannmål

Område	Beskrivningar
Definition	Mängden mjöl och gryn, kilo per person och år.
Riktning	Oförändrad
Källa	Jordbruksverkets officiella statistik. Med totalkonsumtion avses den totala åtgången av olika råvaror för humankonsumtion. (kilo per person och år).
Status	Redovisas varje år med 1–2 års eftersläpning.
Motivering	Delmålet handlar delvis om en bibehållen konsumtion av spannmål.

Tabell 48. Beskrivning av indikator totalkonsumtion av ris

Område	Beskrivningar
Definition	Mängden gryn och mjöl av ris, kilo per person och år.
Riktning	Oförändrad/minska
Källa	Jordbruksverkets officiella statistik. Med totalkonsumtion avses den totala åtgången av olika råvaror för humankonsumtion. (kilo per person och år).
Status	Redovisas varje år med 1–2 års eftersläpning.
Motivering	Konsumtionen av spannmål ska bibehållas, men all livsmedelskonsumtion behöver bli mer hållbar. Ris påverkar klimatet mer än andra spannmål och därför följs konsumtionen av ris upp enskilt.

Tabell 49. Beskrivning av indikator försäljningsandelen bröd och frukostflingor som är nyckelhålsmärkta

Område	Beskrivningar
Definition	Andelen (procent) nyckelhålsmärkta bröd och frukostflingor av den totala mängden sålda produkter, i kg
Riktning	Öka

Källa	Nielsen
Status	Ej öppen statistik men finns att köpa
Motivering	Försäljningen av nyckelhålsmärkta bröd och frukostflingor är ett mått på konsumtionen av fullkornsprodukter i hushållen.

Tabell 50. Beskrivning av indikator fullkornsinnhållet i utvalda nyckellivsmedel representerande bröd och frukostflingor

Område	Beskrivningar
Definition	Hur de olika livsmedlen ska väljas behöver utredas. Till exempel de 10 mest sålda varje år.
Riktning	0
Källa	-
Status	Utvecklingsindikator
Motivering	0

Tabell 51. Beskrivning av indikator konsumtion av fullkornsprodukter, vuxna

Område	Beskrivningar
Definition	Självrapporterad enkätfråga. Andel som äter minst
Riktning	Minska
Källa	-
Status	Utvecklingsindikator
Motivering	En indikator för hur ofta eller hur mycket fullkornsprodukter som konsumeras som samlas in oftare än matvaneundersökningarna skulle möjliggöra att mer regelbundet följa upp konsumtionen i olika grupper och se om förändringar leder till mer jämlik konsumtion.

Tabell 52. Beskrivning av indikator intag av fullkorn, vuxna

Område	Beskrivningar
Definition	Mängden fullkorn i livsmedelskonsumtionen (g/10 MJ) enligt matvaneundersökning

Riktning	Öka
Källa	Matvaneundersökningar Riksmaten, Livsmedelsverket
Status	Finns för vuxna från 2010–11.
Motivering	Denna indikator ger detaljer om fullkornsintaget uppdelat på olika grupper bland vuxna, vilket möjliggör att identifiera vilka som behöver förändra sin konsumtion mest. Indikatorn kan både bidra till att följa upp medelkonsumtionen i hela befolkningen och huruvida intaget av fullkorn blir mer jämlik eller ej.

Tabell 53. Beskrivning av indikator intag av fullkorn, barn

Område	Beskrivningar
Definition	Mängden fullkorn i livsmedelskonsumtionen (g/10 MJ) enligt matvaneundersökning
Riktning	Öka
Källa	Matvaneundersökningar Riksmaten, Livsmedelsverket
Status	Finns för ungdomar från 2016–17, barn 2003.
Motivering	Denna indikator ger detaljer om fullkornsintaget uppdelat på olika grupper bland barn, vilket möjliggör att identifiera vilka som behöver förändra sin konsumtion mest. Indikatorn kan både bidra till att följa upp medelkonsumtionen i hela befolkningen och huruvida intaget av fullkorn blir mer jämlik eller ej.

Tabell 54. Beskrivning av indikator andel spannmålsprodukter som är svenska

Område	Beskrivningar
Definition	Andelen (procent) av direktkonsumtionen av spannmålsprodukter som är producerade i Sverige
Riktning	Öka
Källa	-
Status	Utvecklingsindikator
Motivering	Delmålet handlar delvis om att öka andelen svenskproducerade livsmedel på grund av att produktionen av dessa görs under strängare krav än enligt EU-lagstiftningen då det kommer till växtskyddsmedel och belastning på grundvattnet.

Indikatorer för att följa delmålet - Konsumtionen av fisk och skaldjur har ökat med 20 procent till år 2035 jämfört med år 2019.

Tabell 55. Beskrivning av indikator direktkonsumtion av fisk, totalbefolkningen

Område	Beskrivningar
Definition	Kilo per person och år
Riktning	Öka
Källa	Jordbruksverkets officiella statistik. Med direktkonsumtion avses de totala leveranserna av livsmedel från producenter till privathushåll och storkök samt producenternas hemmaförbrukning
Status	Utvecklingsindikator
Motivering	Uppgift finns idag bara för fryst fisk.

Tabell 56. Beskrivning av indikator andelen fisk och skaldjur som konsumeras som är certifierad, totalbefolkningen

Område	Beskrivningar
Definition	Andelen fisk och skaldjur som har en tredjepartscertifiering för mer hållbar produktion utifrån miljö- och/eller klimatsynpunkt
Riktning	Öka
Källa	-
Status	Utvecklingsindikator
Motivering	Det finns flera miljöutmaningar med produktion av fisk och skaldjur så en ökad konsumtion behöver ske från hållbart fiskade eller odlade produkter.

Tabell 57. Beskrivning av indikator äter fisk mindre än en gång per vecka, vuxna

Område	Beskrivningar
Definition	Andelen (procent) av befolkningen som äter fisk mindre än 1 gång per vecka enligt frekvensfråga
Riktning	Minska
Källa	Hälsa på lika villkor, Folkhälsomyndigheten

Status	Redovisas vart annat år med 6 månaders eftersläpning
Motivering	Denna indikator möjliggör att följa skillnader i hur ofta fisk och skaldjur konsumeras mellan olika samhällsgrupper och att följa de som äter sämst och därmed har störst vinst av att öka sin konsumtion.

Tabell 58. Beskrivning av indikator fiskkonsumtion, vuxna

Område	Beskrivningar
Definition	Andelen bland vuxna som äter mer än 100, 200 respektive 300 gram per vecka
Riktning	Öka
Källa	Matvaneundersökningar Riksmaten, Livsmedelsverket
Status	Finns för vuxna från 2010–11.
Motivering	Många i befolkningen idag äter mindre än det aktuella kostrådet på ca 300 gram per person per vecka. Denna indikator följer upp andelen bland den vuxna befolkningen som konsumerar enligt kostrådet och bidrar således till att följa upp om livsmedelskonsumtionen blir mer jämlik.

Tabell 59. Beskrivning av indikator äter fisk mindre än två gånger per vecka, barn

Område	Beskrivningar
Definition	Andelen barn som äter fisk mindre än 2 gånger per vecka enligt frekvensfråga.
Riktning	Minska
Källa	Generation PEP och SOM-institutet, Göteborgs universitet
Status	Utvecklingsindikator
Motivering	Denna indikator möjliggör att följa skillnader i hur ofta fisk och skaldjur konsumeras mellan olika samhällsgrupper och att följa de som äter sämst och därmed har störst vinst av att öka sin konsumtion. Den bidrar även till att följa trender i konsumtion över tid.

Tabell 60. Beskrivning av indikator fiskkonsumtion, barn

Område	Beskrivningar
Definition	Andelen bland barn som äter mer än 100, 200 respektive 300 gram per vecka

Riktning	Öka
Källa	Matvaneundersökningar Riksmaten, Livsmedelsverket
Status	Finns för ungdomar från 2016–17, barn 2003.
Motivering	Många i befolkningen idag äter mindre än det aktuella kostrådet på ca 300 gram per person per vecka. Denna indikator följer upp andelen bland barn som konsumerar enligt kostrådet och bidrar således till att följa upp om livsmedelskonsumtionen blir mer jämlik

Tabell 61. Beskrivning av indikator försäljning av certifierad fisk, totalbefolkningen

Område	Beskrivningar
Definition	Andelen (procent) i kronor av fisk som säljs som är certifierad. Fastpris beräkning
Riktning	Öka
Källa	-
Status	Utvecklingsindikator
Motivering	Det finns flera miljöutmaningar med produktion av fisk och skaldjur så en ökad konsumtion behöver ske från hållbart fiskade eller odlade produkter.

Tabell 62. Beskrivning av indikator andelen konsumerad mängd fisk och skaldjur som består av arter vars produktion har mindre klimat- och miljöpåverkan

Område	Beskrivningar
Definition	Av den totala mängden fisk och skaldjur som konsumeras, hur stor andel som kommer från arter av fisk och skaldjur som har mindre klimat- och miljövtryck, t.ex. makrill, sill och musslor.
Riktning	Öka
Källa	-
Status	Utvecklingsindikator
Motivering	Delmålet handlar delvis om att skifta från en konsumtion som idag till stor del består av arter vars produktion har stor påverkan på klimatet och miljön till arter som har mindre påverkan.

Tabell 63. Beskrivning av indikator andelen fisk och skaldjur som går direkt till humankonsumtion

Namn indikator	Andelen fisk och skaldjur som går direkt till humankonsumtion
Definition	Av den totala mängden fisk och skaldjur som produceras i Sverige, hur stor andel som går till humankonsumtion istället för till foder.
Riktning	Öka
Källa	-
Status	Utvecklingsindikator
Motivering	Delmålet handlar delvis om att öka konsumtionen av fisk och skaldjur genom att mer av produktionen ska gå till humankonsumtion istället för till foder för miljöns och klimatets skull

Indikatorer för att följa delmålet - Konsumtionen av energitäta och/eller näringsfattiga livsmedel har minskat med 50 procent till år 2035 jämfört med år 2021.

Tabell 64: Beskrivning av indikator direktkonsumtion av energitäta och näringsfattiga livsmedel

Område	Beskrivningar
Definition	Summan av livsmedelsgrupperna Kex, råa och torra småkakor, Bullar, vetelängder, wienerbröd, annat mjukt kaffebröd, bakelser, tårter, sockerkakor och övriga bakverk (inkl. crêpes, pizzor, piroger), Bitsocker, Strö-, farin-, flor- och pärlsocker, Sirap, Choklad och konfektyrvaror, Summa glass (liter), Andra beredda potatisprodukter (chips), Majsflingor, rostat ris, ostbågar, pop corn, Läskedrycker cider m.m. (liter), Summa maltdrycker (liter), Starköl (liter), Vin (liter), Spritdrycker (liter), kilo eller liter per person och år
Riktning	Minska
Källa	Jordbruksverkets direktkonsumtion. Med direktkonsumtion avses de totala leveranserna av livsmedel från producenter till privathushåll och storkök samt producenternas hemmaförbrukning
Status	Redovisas årligen med 1–2 års eftersläpning.
Motivering	Konsumtionen av energitäta och/eller näringsfattiga livsmedel behöver följas upp på nationell nivå för att följa framfarten mot målet. Denna indikator ger en indikation på om befolkningens totala konsumtion av dessa livsmedel förändras enligt delmålet, men ger ingen information om hur konsumtionen är fördelad i befolkningen.

Tabell 65: Beskrivning av indikator direktkonsumtion av choklad och konfektyrvaror

Område	Beskrivningar
Definition	Mängd av livsmedelsgruppen som finns tillgänglig för konsumtion, kg per capita och år.
Riktning	Minska
Källa	Jordbruksverkets direktkonsumtion. Med direktkonsumtion avses de totala leveranserna av livsmedel från producenter till privathushåll och storkök samt producenternas hemmaförbrukning
Status	Redovisas årligen med 1–2 års eftersläpning.
Motivering	Indikator för hur mycket färdigproducerade sötsaker som konsumeras i Sverige. Denna konsumtion bidrar till mycket energi men begränsat med näring.

Tabell 66: Beskrivning av indikator direktkonsumtion av läskedrycker, cider med mera

Område	Beskrivningar
Definition	Mängd av livsmedelsgruppen som finns tillgänglig för konsumtion, kg per capita och år.
Riktning	Minska
Källa	Jordbruksverkets direktkonsumtion. Med direktkonsumtion avses de totala leveranserna av livsmedel från producenter till privathushåll och storkök samt producenternas hemmaförbrukning
Status	Redovisas årligen med 1–2 års eftersläpning.
Motivering	Konsumtionen av läskedrycker utgör en stor andel av mängden energitäta och/eller näringsfattiga livsmedel som konsumeras. Konsumtion av sockersötad dryck är också kopplade till negativa hälsoeffekter. Konsumtion av sockersötad dryck är också ett mått på ett ohälsosamt kostmönster. Av dessa orsaker följs konsumtionen av läskedrycker upp skilt, även om den också ingår i den sammansatta indikatorn.

Tabell 67: Beskrivning av indikator försäljning av godis, socker- och sötningsmedelsötad dryck samt salta snacks

Område	Beskrivningar
Definition	Försäljningen av livsmedelsgrupperna baserat på kassaregisterdata. Redovisas i löpande och fasta priser.
Riktning	Minska
Källa	SCB
Status	Utvecklingsindikator
Motivering	Ger information om hushållens inköp och skulle komplettera Jordbruksverket direktkonsumtion om det går att bryta ned på regional nivå.

Tabell 68: Beskrivning av indikator andelen läsk som är sockersötad

Område	Beskrivningar
Definition	Ger information om andelen läsk som är sockersötad i relation till all läsk som konsumeras i Sverige.
Riktning	Minska
Källa	Sveriges bryggerier

Status	Årligen
Motivering	I Jordbruksverkets direktkonsumtion delas inte statistiken upp mellan sockersötad och sötningssötad läsk och eftersom hälsoeffekterna från dessa skiljer sig åt följs andelen läsk som är sockersötad upp.

Tabell 69: Beskrivning av indikator dricker sötad dryck flera gånger i veckan, vuxna

Område	Beskrivningar
Definition	Andel som dricker sötad dryck 2 gånger per vecka eller oftare enligt frekvensfråga.
Riktning	Minska
Källa	Hälsa på lika villkor, Folkhälsomyndigheten.
Status	Vart annat år.
Motivering	Det finns ett samband mellan för stor konsumtion av sockersötad dryck och negativa hälsoeffekter. Denna indikator möjliggör att följa skillnader i hur ofta sötad dryck konsumeras mellan olika samhällsgrupper och att följa de som äter sämst och därmed har störst vinst av att öka sin konsumtion. Den bidrar även till att följa trender i konsumtion över tid. Indikatorn skiljer inte på olika typer av sötade drycker, utan fungerar i sig som en indikator för sockersötad dryck och ohälsosamt kostmönster. Indikator i Folkhälsopolitiska målet MO6.13

Tabell 70: Beskrivning av indikator alkoholkonsumtion per capita (15 år och äldre) under ett kalenderår i liter ren alkohol, vuxna

Område	Beskrivningar
Definition	Data sammanställd av CAN med data från följande källor: CAN:s Monitormätningar (surveyundersökning, telefonintervjuer), Systembolagets försäljningsstatistik, försäljning på restauranger (från Folkhälsomyndigheten), försäljning av folköl från företaget Delfi på uppdrag av Sveriges Bryggerier
Riktning	Minska
Källa	CAN
Status	Varje år.

Motivering	Alkoholhaltiga drycker utgör en stor andel av mängden energitäta och/eller näringsfattiga livsmedel som konsumeras bland vuxna och därför följs denna livsmedelsgrupp upp skilt. Eftersom källan är annan än Jordbruksverkets nationella statistik kompletterar dessa varandra. Indikatorn i Agenda 2030.
------------	---

Tabell 71: Beskrivning av indikator konsumtion av söta livsmedel och salta snacks, vuxna

Område	Beskrivningar
Definition	Mängd godis, bakverk, glass och salta snacks i gram per dag.
Riktning	Minska
Källa	Matvaneundersökningar Riksmaten, Livsmedelsverket
Status	Finns för vuxna från 2010–11.
Motivering	Denna indikator ger detaljer om mängd sötsaker och snacks som konsumeras uppdelat på olika grupper i den vuxna befolkningen, vilket möjliggör att identifiera vilka som behöver förändra sin konsumtion mest. Indikatorn kan både bidra till att följa upp medelkonsumtionen i hela befolkningen men även huruvida konsumtionen av dessa livsmedel blir mer jämlik eller ej.

Tabell 72: Beskrivning av indikator konsumtion av sockersötad dryck, vuxna

Område	Beskrivningar
Definition	Mängd läsk och saft sötad med socker i gram per dag.
Riktning	Minska
Källa	Matvaneundersökningar Riksmaten, Livsmedelsverket
Status	Finns för vuxna från 2010–11.
Motivering	Denna indikator ger detaljer om mängd sockersötad dryck som konsumeras uppdelat på olika grupper i den vuxna befolkningen, vilket möjliggör att identifiera vilka som behöver förändra sin konsumtion mest. Indikatorn kan både bidra till att följa upp medelkonsumtionen i hela befolkningen men även huruvida konsumtionen av dessa livsmedel blir mer jämlik eller ej.

Tabell 73: Beskrivning av indikator dricker läsk flera gånger i veckan, barn

Område	Beskrivningar
--------	---------------

Definition	Andel skolbarn som dricker coca-cola eller andra läskedrycker som innehåller socker oftare än en gång per vecka enligt frekvensfråga
Riktning	Minska
Källa	Skolbarns hälsovanor (HBSC, WHO), Folkhälsomyndigheten.
Status	Vart fjärde år.
Motivering	Denna indikator ger detaljer om hur ofta sockersötad dryck konsumeras uppdelat på olika grupper bland barn, vilket möjliggör att identifiera vilka behöver förändra sin konsumtion mest. Indikatorn bidrar till att följa upp huruvida konsumtionen av dessa livsmedel blir mer jämlik eller ej. Indikator för Folkhälsopolitiska målet MO6.14

Tabell 74: Beskrivning av indikator äter godis flera gånger i veckan, barn

Område	Beskrivningar
Definition	Andel skolbarn som äter sötsaker (godis eller choklad) oftare än en gång per vecka enligt frekvensfråga
Riktning	Minska
Källa	Skolbarns hälsovanor (HBSC, WHO), Folkhälsomyndigheten.
Status	Vart fjärde år.
Motivering	Denna indikator ger detaljer om hur ofta sockersötad dryck konsumeras uppdelat på olika grupper bland barn, vilket möjliggör att identifiera vilka behöver förändra sin konsumtion mest. Indikatorn bidrar till att följa upp huruvida konsumtionen av dessa livsmedel blir mer jämlik eller ej

Tabell 75: Beskrivning av indikator konsumtion av söta livsmedel och salta snacks, barn

Område	Beskrivningar
Definition	Mängd godis, bakverk, glass och salta snacks i gram per dag.
Riktning	Minska
Källa	Matvaneundersökningar Riksmaten, Livsmedelsverket
Status	Finns för ungdomar år 2016–17.

Motivering	Denna indikator ger detaljer om mängd söta livsmedel och salta snacks som konsumeras uppdelat på olika grupper bland barn, vilket möjliggör att identifiera vilka behöver förändra sin konsumtion mest. Indikatorn kan både bidra till att följa upp medelkonsumtionen i hela befolkningen men även huruvida konsumtionen av dessa livsmedel blir mer jämlik eller ej
------------	---

Tabell 76: Beskrivning av indikator konsumtion av sockersötad dryck, barn

Område	Beskrivningar
Definition	Mängd läsk och saft sötad med socker i gram per dag.
Riktning	Minska
Källa	Matvaneundersökningar Riksmaten, Livsmedelsverket
Status	Finns för ungdomar år 2016–17.
Motivering	Denna indikator ger detaljer om mängd sockersötad dryck som konsumeras uppdelat på olika grupper bland barn, vilket möjliggör att identifiera vilka behöver förändra sin konsumtion mest. Indikatorn kan både bidra till att följa upp medelkonsumtionen i hela befolkningen men även huruvida konsumtionen av dessa livsmedel blir mer jämlik eller ej.

Indikatorer för att följa delmålet - Konsumtionen av kött har minskat med 30 procent till år 2035 jämfört med år 2021.

Tabell 77: Beskrivning av indikator totalkonsumtion av kött, totalt och uppdelat på köttslag

Område	Beskrivningar
Definition	Totalkonsumtionen av kött i Sverige, totalt och uppdelat på köttslag (nöt, gris, fjäderfä). Statistik över totalkonsumtionen av kött i slaktad vikt baseras på produktion i Sverige samt import och export, kilo per person och år.
Riktning	Minska
Källa	Jordbruksverkets totalkonsumtion. Med totalkonsumtion avses den totala åtgången av olika råvaror för humankonsumtion. (kilo per person och år).
Status	Redovisas varje år med 1–2 års eftersläpning.
Motivering	Konsumtionen av kött, både totala och uppdelat per köttslag, behöver följas upp på nationell nivå för att följa framfarten mot målet. Denna indikator ger en indikation på om befolkningens totala konsumtion av dessa livsmedel förändras enligt delmålet, men ger ingen information om hur konsumtionen är fördelad i befolkningen.

Tabell 78: Beskrivning av indikator direktkonsumtion av processat kött, totalbefolkningen

Område	Beskrivningar
Definition	Mängden av livsmedelsgruppen Summa charkuterier och konserver som finns tillgänglig för konsumtion, kilo per person och år.
Riktning	Minska
Källa	Jordbruksverkets direktkonsumtion. Med direktkonsumtion avses de totala leveranserna av livsmedel från producenter till privathushåll och storkök samt producenternas hemmaförbrukning
Status	Redovisas varje år med 1–2 års eftersläpning.
Motivering	Konsumtion av processat kött leder till negativa hälsoeffekter och därför måste särskilt denna typ av köttkonsumtion minska.

Tabell 79: Beskrivning av indikator konsumtionen av kött, totalt och uppdelat på köttslag och chark

Område	Beskrivningar
Definition	Mängd kött totalt och uppdelat på köttslag och chark, gram per dag
Riktning	Minska
Källa	Matvaneundersökningar Riksmaten, Livsmedelsverket
Status	Finns för vuxna från 2010–11.
Motivering	För stor konsumtion (över 350 gram per person per vecka) av rött kött och chark leder till negativa hälsoeffekter. Många i befolkningen idag äter mer än det aktuella kostrådet på 500 gram per person per vecka.

Tabell 80: Beskrivning av indikator konsumtion av allt kött, vuxna

Område	Beskrivningar
Definition	Självrapporterad enkätfråga. Andel som äter mest.
Riktning	Minska
Källa	-
Status	Utvecklingsindikator
Motivering	Denna indikator möjliggör att ofta följa skillnader i hur ofta kött konsumeras i olika samhällsgrupper och att följa de som äter sämst och därmed har störst vinst av att öka sin konsumtion. Den bidrar även till att följa trender i konsumtion över tid.

Tabell 81: Beskrivning av indikator konsumtion av rött kött och chark, vuxna

Område	Beskrivningar
Definition	Självrapporterad enkätfråga. Andel som äter mest.
Riktning	Minska
Källa	-
Status	Utvecklingsindikator
Motivering	Denna indikator möjliggör att ofta följa skillnader i hur ofta kött konsumeras i olika samhällsgrupper och att följa de som äter sämst och därmed har störst vinst av att öka sin konsumtion. Den bidrar även till att följa trender i konsumtion över tid.

Tabell 82: Beskrivning av indikator andel av befolkningen som äter mer rött kött och chark än rekommenderat

Område	Beskrivningar
Definition	Andelen av befolkningen som äter mer än 500 g, respektive mer än 350 g rött kött och chark, per dag.
Riktning	Öka
Källa	Matvaneundersökningar Riksmaten, Livsmedelsverket
Status	Finns för vuxna från 2010–11.
Motivering	För stor konsumtion (över 350 gram per person per vecka) av rött kött och chark leder till negativa hälsoeffekter. Många i befolkningen idag äter mer än det aktuella kostrådet på 500 gram per person per vecka. Denna indikator följer upp andelen i befolkningen som konsumerar en för hälsan säkrare/säker mängd rött kött och chark och bidrar således till att följa upp om livsmedelskonsumtionen blir mer jämlik.

Tabell 83: Beskrivning av indikator andelen kött som är svenskt

Område	Beskrivningar
Definition	Andelen av totalkonsumtionen i Sverige som är svenskt kött.
Riktning	Öka
Källa	Marknadsbalansen baseras på officiell statistik för svensk produktion (Jordbruksverket) och handeln med andra länder (SCB)
Status	Redovisas årligen.
Motivering	Eftersom svenskt kött ofta är mer hållbart producerat än kött från vissa andra länder handlar delmålet delvis om att öka andelen kött som konsumeras som är av svenskt ursprung.

Tabell 84: Beskrivning av indikator andelen miljöcertifierat kött som konsumeras i Sverige

Område	Beskrivningar
Definition	Indikatorn samlar ihop olika klimat och miljöcertifieringar.
Riktning	Öka
Källa	-

Status	Utvecklingsindikator
Motivering	Kött kan produceras på mer eller mindre hållbart sätt. Delmålet handlar delvis om att öka andelen klimat- och/eller miljöcertifierat kött som konsumeras.

Indikatorer för att följa delmålet - Konsumtionen av salt har minskat med 20 procent till år 2035 jämfört med år 2018

Tabell 85. Beskrivning av indikator salthalt i utvalda nyckellivsmedel representerande bröd, färdigmat och charkvaror

Område	Beskrivningar
Definition	Saltinnehåll i respektive livsmedelsgrupp. Hur de olika grupperna ska väljas behöver utredas
Riktning	Minska
Källa	-
Status	Utvecklingsindikator
Motivering	Att följa saltinnehållet i vissa nyckellivsmedel skulle kunna ge en bild av om salthalten i produkterna minskar och om man till exempel följer de 10 mest sålda produkterna per år, så skulle det också indikera en förändring i saltintaget.

Tabell 86. Beskrivning av indikator saltintag, vuxna

Område	Beskrivningar
Definition	Gram Na och salt från rapporterat intag per dag. Informationen kan delas upp på ålder, kön och utbildningsnivå.
Riktning	Minska
Källa	Matvaneundersökningar Riksmaten, Livsmedelsverket
Status	Finns för vuxna från 2010–11.
Motivering	Ger information om den vuxna befolkningens saltintag, totalt och uppdelat i olika grupper. Viss underskattning av saltintaget då extra salt på maten in kommer med. Kan på så sätt följa hur jämlikheten i matvanor förändras.

Tabell 87. Beskrivning av indikator Na-koncentrationen i urin, vuxna

Område	Beskrivningar
--------	---------------

Definition	Saltintaget kan estimeras med hjälp av ekvationer från natriumkoncentrationen i ett urinprov.
Riktning	Minska
Källa	Matvaneundersökningar Riksmaten, Livsmedelsverket
Status	Finns från vuxna 2010–11.
Motivering	Ger objektiv information om den vuxna befolkningens saltintag, totalt och uppdelat i olika grupper.

Tabell 88. Beskrivning av indikator saltintag, barn

Område	Beskrivningar
Definition	Gram natrium och salt från rapporterat dagsintag.
Riktning	Minska
Källa	Matvaneundersökningar Riksmaten, Livsmedelsverket
Status	Finns från ungdomar 2016–17.
Motivering	Ger information om ungdomars saltintag, totalt och uppdelat i olika grupper. Viss underskattning av saltintaget då extra salt på maten in kommer med. Kan på så sätt följa hur jämlikheten i matvanor förändras.

Tabell 89. Beskrivning av indikator Na-koncentrationen i urin, barn

Område	Beskrivningar
Definition	Saltintaget kan estimeras med hjälp av ekvationer från natriumkoncentrationen i ett urinprov.
Riktning	Minska
Källa	Matvaneundersökningar Riksmaten, Livsmedelsverket
Status	Finns från ungdomar 2016–17.
Motivering	Ger objektiv information om den vuxna befolkningens saltintag, totalt och uppdelat i olika grupper.